

Teemaleht: tehisintellekt avalikes teenustes

**“Siri, mängi mulle seda lugu! Siri, tee ära pangaülekanne.
Siri, kas sa jälgid mind...”**

Juba tükk aega tagasi saatis GPS pensionile vana hea teedeatlase, nüüd laseme muretult oma igapäevast teekonda kirjeldavad andmed siduda erinevate digiplatvormidega, muretsemata selle üle, kuidas meie andmeid edasi kasutatakse. Usaldame üha keerukamaid töid masinatele ja arvutitele: tööstuses on tavapärased robotiseeritud tootmisliinid, tänavatel liiguvad pakirobotid ehk automatiseeritud kullerid, kedagi ei pane enam imestama isejuhtivad sõidukid. Siri-sugused virtuaalsed abilised nutiseadmetes õpivad aina paremini ennustama inimese järgmise hetke vajadusi ja pakkuma lahendusi. Paljudel kodulehtedel on vestlusrakendused, kus programm mõistab inimese juttu, analüüsib selle sisu, koostab vastuargumente ja oskab neid veenvalt tekstina esitada. Eesti on esimese e-valitsuse koduriik ning enamik meie avalikest teenustest on digitaliseeritud. Viimaste aastakümnete kiire tehnoloogilise arengu tuules on ka meie avalike teenuste arendamisel uusi põnevaid võimalusi. Kui palju oleme valmis usaldama teenuseid tehisintellektile ehk kratile, et tagada tulevikus teenuste kvaliteet ja kättesaadavus ka sellistes valdkondades nagu tervis, haridus, turvalisus, sotsiaaltöö? Kratt on nutikas lahendus: isetoimiv ja õppimisvõimeline ning täidab traditsiooniliselt inimese poolt tehtavaid toiminguid. Selleks, et veelgi rohkem teenuseid ja üha keerulisemaid protsesse krattide käsutusse anda, on vaja kasutajate ehk elanike poolt valmisolekut ja veelgi suuremat usaldust nende vastu.

Milliseid riigi poolt pakutavaid teenuseid võiks 2035. aastal pakkuda inimese asemel tehisintellekt ehk kratt?

Mõtisklemist ja arutelu võib alustada siit:

- Kuidas hoida inimeste usaldust riigiga oma andmete jagamise osas?
- Millistes teenustes ei tohiks tehisintellekti rakendada ja miks?
- Milliseid e-tervise-teenuseid või turvalisust suurendavaid teenuseid võiks riik arendada? (Näiteks milliste teenuste puhul tehisintellekt võiks asendada arsti? Kuidas sinu kohta teadaolev digiinfo nutikellas või muus seadmes saaks suunata sinu tervisevalikuid ja terviseteadlikkust jms)?

Kas tead, et

Eelmise aasta lõpu seisuga on Eesti avalikus sektoris kasutusele võetud **80 kratti** ning sellega on seotud **40 erinevat organisatsiooni**.

Rahvusvahelise digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksi (**DESI**) järgi on Eesti avaliku sektori teenuste digiüleminekul **Europas selge liider** – Eesti avalikest teenustest on **üle 90%** digitaliseeritud.

Huvitavat lisalugemist:

[Kodulehekülg “Mis on kratid?”](#)

[Krattide kasutuslood](#)

[Visioon “#Bürokratt: digiriigi järgmine arengutase e-Eestis” \(2020\)](#)

[Eesti riiklik tehisintellekti alane tegevuskava ehk kratikava 2022-2023\)](#)

[Digital Economy and Society Index \(DESI\) 2022 , Thematic chapters](#)

[Digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksi \(DESI\) raport Eesti kohta \(2022\)](#)